

9.9.2011

LAUSUNTO JULKISHALLINNON PERUSTIETOVARANTOJEN RAJAPINNAT

Vastaanottaja: valtiovarainministerio@vm.fi

Sähköpostin otsikko: Julkishallinnon perustietovarantojen rajapintamäärittelyn lausunto: VM125:06/2007.

IMATRAN KAUPUNGIN LAUSUNTO

Imatran kaupunki tarkastelee asiaa peruskunnan näkökulmasta. Kaikkien kuntien perustehtävät ovat samat eli peruspalvelujen antaminen kuntalaisille. Periaatteellisessa mielessä eri kunnat eivät poikkea toisistaan, joten käsittääksemme perustietovarantojen rajapinnatkin voivat olla yhteneväiset. Kunnilla ei ole mahdollisuuksia rakennella itse mitään rajapintoja kumpaankaan suuntaan, joten järjestelmätoimittajilta on vaadittava näiden määrittelyjen noudattamista.

Ensimmäinen lausunnon kohde ts. yleiset kannanotot 1 - 6

1. Kannanottonne yhteisen rajapintaratkaisun (PERA-määrittelyn) hyödyllisyydestä, käyttökelpoisuudesta ja toimivuudesta ja miten niitä mahdollisesti voisi parantaa:

- Julkissektorille ja sen yleisille tietovarannoille yhteinen rajapintaratkaisu avaa markkinoita myös kolmansille osapuolille (muut kuin perusjärjestelmien tuottajat) toteuttaa erityisesti innovatiivisia ratkaisuja tuottavuuden (aikaa arvokkaaseen työhön) lisäämiseksi tietovaltaisissa asiakaspalveluprosesseissa.
- Yhteinen rajapintaratkaisu tuo tarpeen tuottaa markkinoille sovelluksia, jotka täyttävät yhteisen rajapintaratkaisun vaatimukset (vaikka ratkaisut ovatkin innovatiivisia, niiden taustalla oleva tietojenvaihto on avointa ja täten järjestelmästä riippumatonta).

2. Näkemyksenne siitä, miten organisaationne voisi luonnosteltua yhteistä ratkaisua hyödyntää:

- tulevaisuudessa uusissa ratkaisuissa tukeudutaan yhteiseen rajapintaratkaisuun jo toimittajilta tarjouksia pyydettyäessä.

3. Näkemyksenne siitä, miten ja millä aikataululla organisaationne kykenee ottamaan käyttöön määritellyn yhteisen ratkaisumallin tietovarantojen rajapintapalveluiden toteuttamisessa:

- Sitä mukaa kun rajapintaan liittyvät tekniset linjaukset tietoteknisten palveluiden rajapintojen toteutukseen ja määritelyihin vastuisiin liittyen kutsuvan ja palvelua tarjoavan organisaation välille ovat valmistuneet, voimme tulevaisuudessa prosessien tietohallinnan uusimistratkaisuissa hyödyntää tätä ratkaisumallia.

4. Näkemyksenne siitä, mitkä ovat välttämättömät edellytykset PERA-määrittelysten käyttöönotolle omissa organisaatioissanne ja

9.9.2011

millaista tukea organisaationne mahdollisesti tarvitsee käyttöönottoa ja soveltamista nopeuttamaan ja helpottamaan:

- Ehdoton edellytys on selvät, koko julkissektoria koskevat (valtio- ja kuntahallinto ja näiden ympärillä olevat sidosryhmät) ja perustellut päätökset, mitkä web-pohjaiset ratkaisut (HTTP, XML, XML Schema, SOAP, WSDL ja REST) sisältyvät tekniseen ratkaisuympäristöön.
- Yksiselitteiset vastuukuvaukset tietoja luovuttavan ja niitä vastaanottavien toimittajien välille (valtio- ja kuntahallinto ja näiden ympärillä olevat sidosryhmät).
- Riittävät/vahvat tietojen noutoa tukevat tunnistautumistekniikat erityisesti sosiaali- ja terveystoimen tietojen käsittelyssä (valtio- ja kuntahallinto ja näiden ympärillä olevat sidosryhmät).
- Kuntien omistama Tiera Oy luo omistajakunnille kuten Imatralla ohjeistuksen ja tarjoaa käyttöönoton tuen: tällöin rutiinit ovat yhteneviä ja toisaalta lisäävät arvoa veroeuroille, kun näiden rutiinien toteutus on keskitetty. Etenemme Tiera Oy:n valmiusasteiden aikataululla.

5. Näkemyksenne siitä, mitkä ovat mielestänne välttämättömät edellytykset PERA-määrittysten käyttöönotolle laajasti julkisessa hallinnossa:

- kts. edellä.

6. Näkemyksenne siitä, mitä riskejä ja haasteita PERA-määrittysten käyttöönottoon liittyy:

- Sorrutaan pikkuasioiden kimpussa näpertelyyn ja nyanssointiin: valmistaja ei tule, kun IT-ihmiset kiistelevät epäolennaisuuksista varsinaisten substanssi-ihmisten ymmärtämättä mitään käytävästä keskustelusta ja sen tasosta (lisäarvosta asiakkaille: ulkoiset ja sisäiset).
- Tärkeää on johtaa tavoitteet tietoja tarvitsevien sidosryhmien tarpeista ja toteuttaa prioriteettijärjestyksessä ne hallinnollisten organisaatioiden rajapinnat, joissa nykyisin eniten tuhlataan välillistä työaikaa palveluprosessien toteuttamiseen: kuitenkin ehdottomasti PERA:ssa varmistettava:
 - o Tietojen luotettavuus, oikeus ja ajantasaisuus
 - o Käytettävyys
 - o Luottamuksellisuus
 - o Todentaminen eli tunnistaminen sekä
 - o toiminnan tapahtuminen ts. kiistämättömyys

Toinen lausunnon kohde dokumenttikohtaiset kannanotot (14 asiakirjaa)

Yleisesti toteamme, että dokumentit ovat suurelta osin niin teknisiä ja alan asiantuntijoiden laatimia, ettei meillä ole kompetenssia esittää varsinaisia muutoksia. Muutamista dokumenteista voisimme jotain yleistä lausua.

9.9.2011

Tietovarantojen yhteinen rajapintaratkaisu (päädokumentti)

- Dokumentti on laadittu riittävän karkealla tasolla. Se on kokonaisuuksia tarkasteleva, siinä on selkeä käsitteistön määrittäminen alussa ja hyvä tavoitteisto: kustannusten vähentäminen, integraatioiden standardointi ja tätä kautta erityisosaamistarpeen vähentäminen sekä ratkaisujen toteuttamisen nopeuttaminen (läpimenoaika). Sivun 9(14) sidosryhmä ja -tarve taulukko täydentää tavoiteasettelussa onnistumista.

Liite 1: Yhteisen rajapintaratkaisun vaatimuksia

- Sängen runsassisältöinen (13 sivua) vaatimusluettelo. Toivomme rohkeaa priorisointia asetettujen tavoitteiden näkökulmasta. Mieluummin nopeasti ratkaisuja, kuin vuosia kestäviä komiteamietintöjä ja pienten nyanssien pohdiskelua: kokemusten kautta ratkaisut hioutuvat. "Täydellisyys on hyvän vihollinen".

Liite 4: Tekninen määrittäminen (yleinen osa)

- Perusratkaisujen kohdalle kirjatun näkemyksen " *Käyttöönoton helpottamiseksi tämän tason ratkaisumallit on pyritty määrittelemään sellaisiksi, että niiden käyttöönotto ei vaatisi merkittäviä laitteisto- tai ohjelmistohankintoja palvelua tarjoaviin tai kutsuviin järjestelmiin.*" kohdalla on erityisen tärkeää oikeasti tehdä valinnat, jotka tukevat tätä linjausta.
- Hyvä linjaus on toteutus (7/26:) "eri organisaatioiden käyttäjätietoja ei tarvitse replikoida toisten organisaatioiden käyttäjähakemistoihin eikä organisaatioiden tarvitse toteuttaa käyttäjätietojen federointiratkaisuja sovellusintegraatioiden takia. Palvelupyyntöjen mukana toimitetaan kuitenkin kutsuketjun aloittaneen käyttäjän tunnus, jolloin käyttäjätiedot saadaan jäljitettävyyksikseen".
- Hyvä vastuun delegointi on kohdassa (10/26:) " Palveluiden elinkaaren suunnittelu ja palveluiden kuvauksien ylläpito on palvelua tarjoavan organisaation vastuulla".
- Sivulla 21/26: olevasta periaatteesta olisi hyvä tehdä voimassaoleva päätös eli " SFTP-pohjaisessa tiedostojen siirrossa on aina käytettävä tilapäistä tiedostojen nimeämistä, jolloin siirrettävällä aineistolla on tilapäinen tiedostopääte siirron ajan ja vasta aineiston siirron lopuksi tiedosto uudelleen nimetään oikeaksi".
- Sivulla 25/26: *Ilmoitus aineiston onnistuneesta toimituksesta ja Ilmoitus virhetilanteesta.* Tämän toivoisi olevan standardiratkaisu ja aina mukana tietojen vaihdossa.

Muihin liitteisiin meillä ei ole merkittävää lausuttavaa.

Lausunnon puolesta:

Imatralla 16. elokuuta 2011

Matti Ohvo
Tietohallintopäällikkö

Kari Perälä
Controller, KTT